

Život na dlani

Číslo 81

<http://maitri.jinak.cz>

červen 2015

Český Těšín 2015

*Ohlédnutí za celostátním
setkáním hnutí Maitri*

Ve dnech 5. - 7. června 2015 se konalo v Českém Těšíně již 11. setkání členů Hnutí solidarity s chudými třetího světa MAITRI. Pozvání přijali adoptivní rodiče a přátelé hnutí Maitri z Prahy, Kroměříže, Brna, Rožnova p. Radh., Jihlavy, Hovězí, Nesovic, Šlapanic, Třince a samozřejmě taky z Českého Těšína. Přestože hlavní organizátor setkání Petr Roszak musel připravený program operativně měnit pro okolnosti, které nastaly, nakonec se všechno uložilo tak, jak mělo být. Které že to byly okolnosti? Prvním zklamáním promnohé bylo, že s námi letos nebyl náš duchovní opatrovník o. Artur Cierlicki SAC, který je přeložen na misie na Slovensko, a tak měl starosti se stěhováním. Měl být s námi nám již známý P. Roman Rusinek SAC, který nás měl provázet jak duchovním programem, tak odbornými přednáškami i setkáním s farníky. P. Rusinek nakonec z Varšavy nedorazil, a tak všechno bylo jinak. Jediným hostem, avšak obzvlášť milým, byl tentokrát dr. Konrad Czernichowski, který za námi přijel z Lublina, a který se nám od pátečního večera do nedělního poledne věnoval s velkou láskou a profesní originalitou. Můžeme říct, že mezi ním a námi vznikl tak krásný vztah přátelství, že jsme nakonec uznali, že to tak prostě mělo být.

Duchovním programem pro letošní setkání byly tedy mše svaté

Konrad Czernichowski přednáší o Kamerunu, Český Těšín 6. 6. 2015

s ostatními farníky ve farním kostele. Jelikož v neděli 7. června naše farnost slavila svátek Božího Těla i s průvodem parkem, měli možnost i účastníci setkání prožít nádhernou slavnost provázenou nejen krásným slunečným počasím, ale množstvím dětí a ostatních farníků kráčejících v průvodu za Ježíšem. V kapli exercičního domu již tradičně nechyběl misijní růženec, ranní chvály, Korunka k Božímu Milosrdenství a taky tichá adorace. Byla taky zajištěna možnost svátosti smíření, kterou rádi poskytli otcové jezuité.

Hlavním a jediným hostem, jak jsem již uvedla, byl dr. Konrad Czernichowski z Lublina, který prožil jeden měsíc v Kamerunu s Jackem Wójcikiem, představitelem hnutí Maitri z Varšavy. Připravil si pro nás velmi zajímavé přednášky, které se týkaly školství v Kamerunu a taky problémů s vodou ve Střední Africe. Petr Roszak si pro nás zase připravil zajímavou

přednášku na téma: “Vliv islámu na africké země”. V sobotu po večerní mši svaté proběhlo plánované setkání farníků s misionářem. Připravenou přednášku o Kamerunu i s promítáním rád přednesl dr. Konrad Czernichowski. Je pravda, že tím misionářem měl být P. Roman Rusinek SAC, ale já jsem si nakonec říkala: “ještě štěstí, že nevážil tak dalekou cestu z Varšavy pro tak malou hrstečku zájemců z řad farníků”.

Ještě jeden bod programu, který byl naplánován pro sobotní odpoledne, musel být podle původního plánu pro velké vedropozměněn. Bylo to “Africké odpoledne” s grilováním, africkým zpěvem či tancem na zahradě. Místo grilování byly opečené párky v jídelně, místo zpěvu a tance bylo příjemné povídání u čaje či kávy a taky napečených dobrotách.

Hlavním programem hnutí Maitri je “Adopce srdce”, která spočívá ve

(pokračování na str. 4)

Sestra Maria Paula Pier MM

Dítě Maitri

Řím 19. května 2014 - den, kdy jsme definitivně odevzdali dceru Bohu ve prospěch misií. Naše nejmladší dcera Kamila v ten den složila řeholní sliby v kongregaci sester misionářek lásky Matky Terezy z Kalkaty a přijala řeholní jméno Maria Paula Pier. Na jejím dosavadním bílém hábitu novicky ušitým po vzoru sáří se objevily modré proužky. Tak toužila vidět své sestry Matka Tereza, dnes blahoslavená.

První kroky v kongregaci misionářek lásky absolvovala jako aspirantka v Katovicích (Polsko). Postulát zahájila ve Varšavě, poté byla vyslána do Říma, aby tam po dvou letech složila své první sliby. Odtud odjela na svou první misií do západní Afriky, do Abidjanu na Pobřeží slonoviny. Abidjan je obrovské čtyřmilionové město. Kdysi byl hlavním městem země. Úředním jazykem je francouzština a místní jazyky.

Kláster sester, tvořený čtyřmi přízemními budovami spojenými v něco na způsob atria, se nalézá ve středu obrovského mnohatisícového slumu. Klášter má svou vlastní kapli, kuchyni se zázemím, pokoj sester, dva nemocniční sály, jeden pro nemocné ženy a druhý pro děti do 5 let. Počet sester žijících v klášteře nepřekračuje číslo deset, proto jim také pomáhá placená pracovní síla, místní pracovníci. Práce je mnoho: péče o nemocné ženy nakažené virem HIV, s čímž jsou spojené otevřené rány, tuberkulóza a opakující se útoky malárie, a o nemocné děti. K tomu se přidává práce v kuchyni, na bránu a v celém objektu. Sestry nemají žádné domácí spotřebiče ulehčující práci jako pračku, žehličku, nebo chemické prostředky. Nemají ani televizi nebo internet. K dispozici mají pouze jeden telefon. Klášter podle rozhodnutí Matky Terezy nemá ani žádné finanční zdroje. Obživa sester a nemocných je závislá výhradně na darech místních obyvatel, kteří i navzdory své vlastní bídě dokáží být velmi štedří.

Ve slumech se nachází několik kostelů, nejen katolických. Dost značnou roli zde hrají také původní náboženství a zvyky domorodců, které je nesnadné vykořenit. Obecně jsou však lidé radostní, a když už věří - tak věří.

Dcera kdysi popsala zajímavou příhodu, když skupina žen s pobouřením a velkým křikem vyhnala z kostela nevhodně oblečenou ženu. Je také možné slyšet jejich samozvané projevy, které by v naší kultuře mohly vypadat divně a určitě by vyvolaly pobouření mezi feministkami, protože ženy samy v nich vyzývají k úplné podřízenosti a poslušnosti mužů.

V době vánoční je zvykem přijímat křest a svátost manželství. Tehdy mají sestry nejvíce práce, neboť křtů a sateb bývá několik naráz a na bránu bez přestání přicházejí lidé toužící obdarovat novomanžele a nově pokřtěné. Z 21,5 milionu obyvatel tvoří katolíci 4 miliony, nekatolíci křesťané 750 tisíc, muslimové 5 milionů a tradiční náboženství a další asi 12 milionů.

Při pohledu na dřinu spojenou s prací sester misionářek lásky, úplně odřeknutí se všeho pohodlí a jakéhokoliv soukromí se vynořuje otázka: odkud se vzalo takové rozhodnutí naší dcery? Jaké cesty ji zavedly na místo, kde je třeba se zříci všeho, aby se člověk mohl sklonit nad nejhodnějším, úplně opuštěným, často umírajícím člověkem? To samozřejmě zůstává jejím tajemstvím. Není snadné dopátrat se důvodů tak těžkých rozhodnutí.

Ohlížejíce se zpět však můžeme konstatovat, že naše dcera byla od dětství vkořeněna do misijního ducha naší rodiny. Modlitba za misie a misionáře byla u nás každodenním chlebem. V roce 2002 jsme prostřednictvím Josefa Kuchyni poznali hnutí Maitri. Adoptovali jsme tehdy devítiletou dívku Aliane Umutoni z Rwandy. Dnes je už Aline dospělou

ženou. Následně jsme přijali k adopci chlapce Vincence, a v současné době naše nejmladší adoptivní dcera Valentýna má 10 let.

Začali jsme se aktivně angažovat v hnutí Maitri. Účastníme se setkání, nejprve v Koclířově a posléze v Českém Těšíně. Sami tato setkání v Českém Těšíně organizujeme.

Naše dcera Kamila - dnes již sestra Paula Pier - byla tedy denně živena modlitbou a prací ve prospěch misií. Vidíme v tom předvídací ruku Boha, který nás obdaroval velkou milostí, když v naší rodině zasel misijního ducha. Možná tímto způsobem chtěl připravit naše dítě ke své službě? Jedno je jisté - Bůh sám obdarovává a povolává.

Dnes děkujeme Stvořiteli za velký dar povolání, kterým obdaroval naši rodinu, a prosíme, aby v této nelehké době konzumu a svět zaplavujícího ateismu a genderizmu nechyběla kněžská a řeholní povolání. Občas žertem říkáme, že naše dcera Kamila - sestra Paula Pier - je dítětem Maitri - přátelskou a milující rukou Krista. Denně v modlitbě děkujeme za tento velký Boží dar pro naši rodinu.

Vděční rodiče

Kristýna a Petr Roszakovi

Pedagogické základy fungování Adopce srdce

P. dr. Zbýněk Babicki, vědecký pracovník Univerzity kardinála Stefana Wyszyńskiego ve Varšavě, analyzuje metodami pedagogického výzkumu formu podpory dětí na příkladu Rwandy. Ukazuje pozitivní účinky programu zlepšujícího sociálně ekonomické podmínky života a klade otázky, jak přinášet pomoc, aby dítě nezabývalo samostatností, jak spojit opatrovnictví s výchovou s cílem motivovat děti k aktivitě a samostatnosti.

Tento článek je první částí přednášky přednesené na misijním sympóziu "Adopce srdce 20 let - a co dál..." 4. října 2014 v Konstancinu-Jeziorné.

Jan Pavel II. v poselství k XXIX. Světovému dni míru napsal: *"Děti nejsou břemenem pro společnost, nejsou nástrojem zisku ani osobami zbavenými práv, jsou důležitými členy lidské společnosti, konkrétním vtělením jejich nadějí, očekávání a možností"*.

20. století bylo prohlášeno stoletím dítěte, byla v něm proklamována různá práva beroucí nejmladší pod ochranu. Ale toto století se také stalo svědkem skutečného barbarství vůči bezbranným bytostem. V Deklaraci práv dítěte z roku 1924 čteme, že: *"Lidstvo je povinno dát dětem to nejlepší, co jim může dát"*. Byla to touha společenských reformátorů té doby zneklidněných osudem rodiny. Věřili, že lhotejný či přímo nepřátelský svět nenávratně zmizí a spolu s ním prchnou dětské tragédie jako hlad, bída, nemoci, ztráta rodičů ve válce, bezdomovectví, demoralizace atd.

Občanská válka ve Rwandě v roce 1994 zničila, zdegenerovala a do značné míry omezila rozvoj dětí a mládeže. V jejím důsledku osiřelo několik set tisíc dětí. Problematika mladého člověka lapeného do společenskopolitických událostí, do ozbrojeného konfliktu je předmětem vědeckých výzkumů, a to i v oboru pedagogiky. Zášitky dětí v čase genocidy ve Rwandě potvrdily téze, že dětství je nesmírně křehkým světem, který se může velice rychle rozpadnout. Tváří v tvář zborcení "bezpečného nebe" bylo třeba spustit adekvátní opatrovnícké činnosti. Po ukončení ozbrojených operací započá-

la mezinárodní pomoc dětem, které se staly obětmi.

Není pochyb o tom, že všechna proklamovaná práva dítěte měla a mají na mysli jeho dobro. Je to zároveň výraz starostlivosti o dobro celého lidstva. Jde totiž o takové nasycení dětství dobrem, které bude přinášet plody v dospělosti člověka v podobě jeho osobního štěstí a bude základem k budování spravedlivého společenského pořádku. Když hovoříme o vztahu práv dítěte k myšlence dobra dítěte prizmatem Adopce srdce, chcí se opřít o základní práva globálního charakteru, jmenovitě o právo dítěte na vzdělání, péči a výchovu. Pomoc v rámci Adopce srdce zahrnuje tři základní rozvojové sféry dítěte. Jsou to:

1. **Lékařská péče** - léčení a terapeutická výživa dětí zasažených problémem hladu. Z těchto prostředků je placeno zdravotní pojištění, které je ve Rwandě už několik let povinné a které je velice často nad možností průměrné rodiny.
2. **Sociální péče** - zahrnuje dlouhodobou materiální pomoc a zajištění místa v náhradních rodinách pro osiřelé děti.
3. **Vzdělání** - je vytvořen stipendijní fond, z něhož se hradí náklady na výuku ve škole.

Církev je ze své podstaty povolána k vyučování, které nemůže být odtrženo od celkové výchovy člověka. Církev je nadto obzvlášť citlivá k záležitostem týkajícím se nejpotřebnějších lidí. V kontextu práva dítěte na vzdělání vystupuje do popředí problém alfabetizace, tzn. takové činnosti, která by zajišťovala základní prostředky k získávání znalostí a formování vlastní osobnosti. Objevuje se zde problém přístupu ke školnímu vzdělání v málo rozvinutých zemích. V této otázce církev projevila silnou angažovanost, když stavěla v misijních zemích zdravotní střediska a školy. Dnes jen v samotné Africe okolo 10 milionů dětí navštěvuje katolické školy. Program pomoci Adopce srdce do značné míry napomáhá zvýšit šance na vzdělání pro děti a mládež. Objevuje se však negativní jev různých didak-

ticko-výchovných neúspěchů dětí a mládeže ve škole jako: špatné výsledky výuky, absence, přerušování docházky atd.

V pedagogické literatuře existuje mnoho pojmů popisujících problémy žáků v rovině jejich působení ve škole. Zevšeobecníme-li je, můžeme říci, že pojem školních neúspěchů se vztahuje stejně tak k problémům povahy didaktické jakož i výchovné. V praxi jsou tyto dva typy neúspěchů navzájem tak těsně spojené, že se někdy překrývají, i když mohou vystupovat i samostatně. Všeobecně přijímanou interpretací pojmu "školní neúspěch" se zdá být definice Czesława Kupisiewicze, který ho popisuje jako "situace, v níž vystupují výrazné rozdíly mezi pedagogickými a didaktickými požadavky školy a chováním žáků a jejich školními výsledky". Z této definice vyplývá, že školní neúspěchy zahrnují všechny těžkosti, s nimiž se může žák v průběhu školní výuky setkat.

Příčiny školních neúspěchů mají obecně vzato značně komplexní charakter. Jedna skupina odborníků ukazuje na špatné sociálně-ekonomické podmínky dětí a mládeže jako rozhodující faktor školních neúspěchů. Druhá skupina spatřuje tuto příčinu v biopsychických nedostacích žáků; třetí skupina vědců zdůrazňuje nedostatky v práci školy. Tyto mnou předkládané úvahy jsou založeny na předpokladu, že nejdůležitějším faktorem ovlivňujícím úspěch či neúspěch rwandských dětí a mládeže ve škole jsou sociálně-ekonomické podmínky. Průzkumy ve Rwandě z hlediska sociální pedagogiky dovoluují formulovat tezi, že školní výsledky dětí a mládeže jsou výslednicí různých faktorů, z nichž na první místo vystupuje sociálně-ekonomický status rodiny.

První vážné výzkumy prováděné v meziválečném Polsku pod vedením Heleny Radlińskiej (čelné představitelky sociální pedagogiky) ukázaly, že hlavní příčiny opakování ročníku tkvěly v sociálních podmínkách života dětí a mládeže, tzn. v rodinném a sociálním prostředí. Zdůrazňovaly se takové podmínky jako: materiální nouze, podvýživa dětí, špatné podmínky bydlení, nedostatek oblečení, obuvi,

(pokračování na str. 4)

(pokračování ze str. 3)

učebnic a sešitů, nedostatečná péče ze strany rodičů, špatný vliv okolního prostředí apod. Stěží každý čtvrtý žák opakující ročník mohl počítat s pomocí rodičů při domácích úkolech, poněvadž velice často sami rodiče neměli potřebné vzdělání. Výsledky těchto průzkumů ukazovaly, že žáci s problémy v učení jsou děti zbavené dětství, protože "... už od nejtěžšího dětství byly přetěžovány prací v domácnosti i na výdělek. Nízká kulturní úroveň rodičů a jejich negativní vztah ke škole byly nejednou dodatečnou příčinou neúspěchů těchto dětí ve škole". Vyplývá z toho, že sociálně-ekonomické faktory vedoucí ke školním neúspěchům se silně váží na fungování dítěte v rodině. Úspěch či neúspěch žáka ve škole je závislý do značné míry na podmínkách napomáhajících jeho rozvoji, vytvořených jeho rodiči.

Z pedagogického hlediska je nejčastěji používaným přístupem k prevenci školních neúspěchů tzv. 'tříada' metod a prostředků, ke kterým počítáme:

- pedagogickou profylaktiku,
- pedagogickou diagnózu,
- pedagogickou terapii.

Je třeba mít na paměti, že tyto aktivity se vzájemně podmínují a jsou účinné jen tehdy, když vystupují současně. Poněvadž "bez diagnózy není terapie a proces terapie nemá šanci na úspěch bez neustálého diagnostikování pokroků dítěte".

Podobná situace dítěte ve Rwandě se dožaduje především toho, aby mu byla věnována skutečná starostlivost a péče a aby se hledaly možnosti reálné podpory, což znamená praktickou pomoc dítěti a rodině. Jak zdůrazňuje Barbara Smolińska-Theiss: "Školní výuka vyžaduje zajištění elementárních podmínek existence a učení. Nedostatečná výživa, špatné bydlení, nemoci, nízká hygiena, práce nad dětské síly, osiřelost, zapuzení rodinou jsou překážkami rozvoje a společenským cejchem projevujícím se na životních a školních osudech dítěte".

Školní úspěch či neúspěch dítěte do značné míry záleží na tom, jaký význam přisuzují rodiče školní výuce, jaká je atmosféra v rodině, láska k dítěti a péče o ně. Rodičovské postoje přispívají k uspokojování potřeb dítěte, mají vliv na změnu jeho způsobů chování a na optimální přípravu mladého člověka na podmínky a požadavky

školy. **Proto, chceme-li pomáhat dítěti, musíme pomáhat rodině, neboť ta je nejdůležitějším prostředím jeho rozvoje.** Pomoc dětem ve Rwandě, která má mj. za cíl předcházet neúspěchům ve škole, zároveň potvrzuje tezi, že nejdůležitějším úkolem správné péče a starosti o potřebné je uvést do pohybu síly, které zabraňují procesům společenské marginalizace. Je to činnost zaměřená na aktivizaci individuálních a společenských sil napomáhajících rozvoji dítěte. Díky působení programu Adopce srdce jako společenské iniciativy, tisíce sirotků a dětí potřebujících podporu obdrželo pomoc a mohlo překonat vlastní slabost a bezradnost. Taková činnost zlepšující společenskoekonomické podmínky života dětí a mládeže ve Rwandě z jedné strany přispívá ke snížení výkytu jevu školního neúspěchu a z druhé strany je faktorem utvářejícím postoje ve prospěch smíření zraněné a značně znesvářené společnosti.

Povinnost péče o dítě ze strany dospělých zůstává nepopíratelnou, ale nemůžeme opomenout nebezpečí, které plyne ze strany opatrovníků, zvláště v aspektu utváření morálky dítěte. Existuje nebezpečí, že dítě může snadno rezignovat na vlastní úsilí při uspokojování svých potřeb. To může v důsledku vést k postoji vypěstované bezradnosti nebo sociálního přizivnictví.

Na morální problém opatrovnické péče upozorňovali velcí pedagogové, kteří požadovali, aby péče neomezovala osobní angažovanost dítěte, jeho vlastní sílu a vůli. Helena Radlínská, když analyzovala vztah mezi opatrovníkem a jemu svěřeným dítětem, konstatovala, že "péče - rodičovská nebo společenská - zbavuje svéprávnosti. Tento rys péče klade velkou odpovědnost na její vykonavatele a přináší dvojí nebezpečí: útisku ze strany opatrovníka a ubíjení důvtipu a odpovědnosti podřízeného dítěte". Péče v pojetí H. Radlínské má rozměr individuální a výchovný a zároveň, což je důležité, má přechodný charakter, neboli - jejím cílem je především osamostatnění chovance. Josef Czesław Babicki zase spatřoval nebezpečí jednostranného pojetí péče omezující se na materiální záležitosti, bez ohledu na mravní aspekty života člověka. Zdůrazňoval, že materiální pomoc je jen

jedním, a to nejdůležitějším prvkem péče.

Kazimír Jeżewski byl kritizován, že někdy očekával od svých chovanců vrácení obdržných dávek. Takto chápanou opatrovnickou péčí formoval u dětí a mládeže mravní zásadu: "dávám, abys dal". Můžeme to chápat jako princip: pomáhám ti teď, aby sis sám pomohl a v budoucnu také pomáhal druhým. Z etického hlediska tato zásada ukazuje důležitý postulat vztahující se k opatrovnické práci vůbec. Z jedné strany zdůrazňuje vnější a přirozenou potřebu člověka přinášet pomoc potřebným lidem a z druhé strany zbavuje péči jejího almužního charakteru, kterým je proniknuta pomoc chápaná jako skutky milosrdenství.

(Dokončení příště)

Posylám Was číslo 96-4/2014

Setkání Maitri 2015...

(dokončení ze str. 1)

spolupráci s misionáři střední Afriky od roku 1996. Adopce srdce se stala šancí úniku od tragických následků hladu, možností vzdělávání, a tím dosažením samostatnosti sirotků a dětí z rodin velmi chudobných. Z tohoto programu čerpá asi 4000 dětí. Adopce srdce, to je morální závazek dárce ke konkrétní pomoci, konkrétnímu dítěti, známému podle jména a příjmení, a to do doby ukončení vzdělání. Věnovanou částkou 350 Kč měsíčně je možno se stát "adoptivním rodičem", který kromě získání fotografie a základních informací o dítěti, se může díky dopisování, tedypisemnému kontaktu, přičinit o zlepšení jeho rozvoje a životních podmínek. Maitri je katolickým hnutím založeným v Polsku v roce 1976, které se rozšířilo i do České republiky.

To je několik postřehů ze setkání hnutí Maitri 2015 v Českém Těšíně. Úžasné se letos opět projevilo charisma a průvodní znak MATRI = PŘÁTELSTVÍ. Ano, všichni jsme se při loučení v neděli shodli na tom, že přesto, že se nás letos zase nesešlo mnoho, víme, že to, co nás spojuje, se nedá vyjádřit čísly ani slovy, to se opravdu musí zažít!

Za účastníky celostátního setkání hnutí MAITRI 2015
Jana Machandrová

Stále na cestě

Služba misionáře je hodně odlišná od služby kněze ve vlasti. Existují zde snazší oblasti, ale je zde také řada výzev, které se v rodné zemi nevyskytují. Práce na misiích se může hodně lišit, může být velmi specifická s ohledem na neustálé cestování a objíždění kaplí v buši. Tímto způsobem jsem evangelizoval přes 35 let.

Plody práce závisí na mnoha činitelích: na náležitě přípravě misionáře, jeho postoji k věřícím, znalosti jazyka, lidí a kultury, rovněž na znalosti tradičních náboženství. Ale do značné míry jsou výsledky závislé na prostředcích, které jsou k dispozici. Na realizaci projektů různého druhu je potřebná pomoc, neboť na podporu čekají chudí, sirotci, oběti válek.

Život misionáře ve farnosti je neustálé přemisťování: navštěvování křesťanů v misijních kaplích, provozování různých forem výchovy v buši, kde jsou cesty ve velice špatném stavu a někdy přímo neprůjezdné. Lidé mají omezené možnosti cestování, takže misionář se k nim musí nějak dostat.

K práci ve farnosti jsou zapotřebí odpovídající dopravní prostředky. Někdy se mě ptají, čím jezdíme, jak se přesouváme. Když odpovídám, že máme terénní automobily s pohonem na obě nápravy, jsou tazatelé udiveni a v jejich očích vidím jistou závist. Což o to, dobrý vůz je nutnost, protože osobní automobily jsou v buši prostě nepoužitelné.

Abyste snáze pochopili potřebu dopravních prostředků, popíši Vám situaci ve farnosti Grand Béréby, v níž jsem naposled pracoval několik let. Před nějakou dobou měla farnost přes 100 misijních kaplí; některé byly vzdálené přes 100 km. V současnosti zůstaly ve farnosti 34 kaple, nejvzdálenější je 50 km daleko. Zdálo by se, že to teď musí být snazší, ale není

tomu tak. Do některých míst se jede půldruhé hodiny. Bez pořádného terénního automobilu je správa farnosti prakticky nemožná. Cesty jsou mizerné, v období dešťů často obtížně sjízdné.

Můžete se zeptat, zda by nestačilo kolo nebo motocykl... Ten, kdo trochu zná Afriku, snadno najde na tuto otázku odpověď. Těžko si představit padesátikilometrovou jízdu na kole v buši při vlhkosti vzduchu 85 % a teplotě přes 30 °C, zvláště když už máte za sebou řadu let strávených v Africe...

Automobil slouží ostatně nejen misionářům, ale rovněž i farníkům. Při výjezdech do terénu misionář vždy veze plné auto pasažérů. Lidé už dopředu vědí, že misionář pojede, takže čekají u cesty, aby tuto příležitost využili. Je nemyslitelné někoho ponechat v buši bez pomoci. Někdy jsou i cestující potřební, aby vytlačili automobil, když uvízne v bahně. Když jsem jel do buše poprvé, všiml jsem si, že všichni muži nasedající, jak se hovorově říká, "na korbu" zuli boty a vyhnuli si nohavice. Jejich zkušenost nám pomohla dojet do kaple, neboť když automobil začal váznout v bahně, všichni jako na povel vyskočili, trochu zatlačili a mohli jsme pokračovat v cestě. A ke konci cesty jsme zastavili u vody, aby se každý mohl umýt.

Rozepsal jsem se na téma automobilu, ale ne bezdůvodně. Misionář vede kočovný způsob života, je neustále na cestě. Musí se stále přemisťovat, aby mohl evangelizovat co největší počet lidí. Je to jeden z největších rozdílů mezi prací duchovního ve vlasti a působením kněze v misijních zemích.

P. Antoni Myjak SAC,
Pobřeží slonoviny
(Posylám Was číslo 98-2/2015)

12. prosince 2014

Dobrý den!!

Především Vám říkám dobrý den ve jménu našeho Pána Ježíše Krista. Jak se máte?? Nám se obecně daří celkem dobře.

Jsem opravdu velice šťastná, že se mohu sklonit nad tímto stolem při psaní tohoto dopisu s cílem dozvědět se, co je u Vás nového a také Vás in-

formovat o svých novinkách, neboť jsme zažili mnoho válečných tragédií, zvláště masakrů a opravdových zločinů, únosů, které charakterizují naši dobu. Ale co jsem Vám chtěla alespoň říci je to, abyste se za nás modlili k Věčnému, abynám pomohl překonat celou tuto válku.

Jsem spokojená, když vidím, jak zesilujete všechno své úsilí, když

Nemocní z Essengu děkují za deky a potraviny

Vánoční svátky jsou dobou pokoje a dělení se s těmi, kteří potřebují naši podporu. Letos jsme mohly - díky těm, kteří podporují hnutí Maitri v Gdaňsku - přinést starším osobám a osamělým nemocným jiskěrku tepla a radosti. Pro každého jsme připravily balíček s dekou, prostěradly, potravinami, mýdlem a petrolejem do lamp. V průběhu dvou dní jsme rozvázely dárky všem starým ve farnosti, kterých bylo 56 ve všech vesnicích. Radost těchto lidí byla ohromná, mnoho z nich plakalo štěstím, že na ně někdo pamatuje. Jedna stařenka s pláčem říkala, že o těchto svátcích nebude spát ve tmě, což je pro ni velká milost. Měli byste vědět, že zde se v každém domě spí při zapálené petrolejové lampě a běda, když někdo nemá na petrolej. V takové situaci jsou tito naši chudí, proto měli z petroleje velkou radost, protože se už nebudou přikrývat hadry. V každém domě jsme se společně s doprovázejícím katechetou modlili za ty, kteří se přičinili o tento nádherný dar srdce. Není možné popsat radost, jakou jsem zakusila při tomto díle dělení se.

Zažila jsem také to, že chudí se mají vždy o co rozdělit. Očekávali nás s radostí a obdarovávali tím, co měli: jedna babka dala čtyři vajíčka, jiní ovoce, makabo, banány. Bylo to vyjádření jejich vděčnosti. Pro mě to jsou jedny z nejkrásnějších vánoc a všem, kteří se o ně zasloužili, z celého srdce děkuji.

S. Ewa Malolepsza CSA,
Esseng, Kamerun

dáváte své tělo a duši, abyste mi zajistili vzdělání - to je velká věc v mém životě, a proto Vám nepřestávám vyjadřovat své díky a prosit dobrého Boha, aby Vás stále zasypával svým požehnáním ve službě, kterou vykonáváte, abyste mohli vždy udržovat myšlenku pomoci sirotkům. Mynemáme nic, co bychom Vám dali, to Bůh sám Vám odplatí za všechno, co pro nás právě děláte.

Končím přáním dobrého počasí a dobrých vánočních svátků 25. prosince.

Ať Vám Bůh žehná.

Neema Bwira Marie Jeanne

Adopce srdce na Pobřeží slonoviny

Ve farnosti Matky Boží Paní moře v Grand Béréby je pomoc v rámci Adopce srdce organizovaná od roku 2010. Důvodem k zahájení byla chudoba obyvatel a potíže rodičů s placením školy a léčení dětí. Místo leží v západní části země v zemědělské oblasti, v území typicky venkovském. Okolí farnosti je chudé, většinu plochy pokrývá typický buš. Farnost je lidnatá a rozlehlá, zaujímá oblast o průměru 50 kilometrů. Velkým problémem jsou chybějící cesty nebo jejich špatný stav. Časté přejíždění bývá znesnadněno a v období dešťů je mnoho vesnic odříznuto od světa. K farnosti přináleží 34 vesnic s kaplemi a 15 vesnic bez kaplí, protože tam nežijí křesťané.

Problém chudých, podvyživených dětí, které často nemohou pokračovat ve školní docházce, byl už od okamžiku převzetí farnosti palotýny. Předchůdci realizovali akci podobnou Adopci srdce založenou na principu individuální pomoci, kterou poskytoval každý zde pracující kněz, která však s jeho odchodem z farnosti končila.

Tváří v tvář této situaci jsem se rozhodl zahájit Adopci srdce, abychom vyřešili problémy dětí, které byly náhle zbaveny pomoci. V přítomné chvíli je v programu téměř 300 dětí.

Kritéria výběru podporovaných jsou: jejich životní úroveň, bída a životní možnosti. Výběr provádějí odpovědní za kaple a vesnice. To oni navrhnou děti do Adopce srdce, protože lépe než my znají situaci každého z nich.

Osobně navštívit každé dítě je nemožné s ohledem na velké vzdálenosti. Navíc každý výjezd do buše na vzdálenost 40 kilometrů je velmi nákladný a vyčerpávající. Cesty jsou mizerné a dostat se do vesnice zabere hodně času. Proto také velkou úlohu ve výběru, animaci a péči o podporované děti hrají lidé odpovědní v jednotlivých vesnicích za charitu.

Situace lidí ve farnosti Grand Béréby je dost specifická. Je to oblast, kde se pěstuje kakao, kaučuk a palma olejnatá. Aby se početnější rodina mohla uživit, musí mít aspoň 5 hektarů polí. Proto jsou pole často od vesnice vzdálená několik kilometrů. Aby sklídili dostatečnou úrodu, musejí tam praco-

vat všichni členové rodiny. Odehrává se to tak, že se sebou berou všechno, co potřebují na celý den. Jeden z nich se věnuje přípravě jídla a ostatní pracují, děti samozřejmě také. V pracovní den je obvykle jen jedno jídlo denně pojídané z hrnce rukama. Základem stravy v této oblasti je rýže a maniok, palmový olej a šáva z palmových zrnek. Bohužel se v ní nachází málo ovoce a zeleniny. S ohledem na výživu bez vitamínů má mnoho dětí anémii. Žáci, kteří bydlí daleko, si s sebou berou do školy jídlo, protože školy nezajišťují stravu.

Mnoho dětí vůbec nemá možnost chodit do školy. Je to způsobeno chybějící školou ve vesnici, příliš velkými vzdálenostmi do školy nebo nutností pomáhat rodičům při polních pracích.

Existují zde problémy se stanovením data narození, zvláště u dětí žijících v buši, protože nebyly po narození nikde zapsány. Příčinou je velká vzdálenost od administrativního úřadu. Když zařazujeme děti do Adopce srdce, datum narození dítěte nám říkají rodiče. A když pro ně vyřizují dokumenty, udají takový rok, aby dítě mohlo začít chodit do školy. Tehdy se také podle zažitého zvyku zapisuje jako datum narození 1. leden a rok udaný pěstouny. V Polsku je nám těžko to pochopit, ale tady nikdo takovým formalitám nepřisuzuje žádnou důležitost. Podobná situace je se jmény. Uzápisu uvedou rodiče nějaké jméno, ale to se někdy mění, když dítě přistoupí ke křtu.

Děti by měly zahájit školní docházku ve věku 7 let, ale v praxi je to jiné. V buši začínají školu ve věkovém rozpětí 7-10 let, a dokonce i později. Základní škola trvá 6 let a střední škola 6-7 let. Vyučovacím jazykem je v celé zemi francouzština.

V městech se stále častěji objevují mateřské školky, ale v buši se děti vychovávají samy až do nástupu do školy. Prostě jsou s rodiči a mají své malé povinnosti.

Nástřední škole se každý rok končí zkouškami a po třetím ročníku je důležitá zkouška, která umožňuje pokračovat v dané škole nebo změnit specializaci. Na závěr školy je něco na způsob maturity nebo rozhodnutí o studiu. Při dobrém výsledku děti automaticky pokračují ve studiu.

Zkoušky složí asi 20 % žáků.

Pomoc je předávána v penězích každé tři měsíce. Teritoriální a materiální podmínky nedovolují častější nákup věcí a jejich dopravu do více než 30 vesnic.

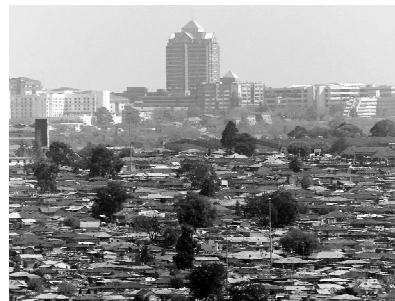
Děti píší svým adoptivním rodičům dvakrát do roka. Jsou to dopisy zanechávající mnoho otázek. Ve vesnicích v buši je velmi málo lidí, kteří dokáží psát francouzsky. Analphabetismus mezi dospělými dosahuje 80 %. Lidé v buši nemají ve zvyku psát dopisy a často se ptají, co mají napsat, jak má dopis vypadat apod.

Není tu lékařská péče na odpovídající úrovni. Vyskytují se tu zdravotní střediska nebo soukromé lékárny, mají však řadu nedostatků. Léčení v nemocnicích je velmi drahé a mnoho nemocných na to nemá. Nejčastěji se lidé léčí tradičními metodami u lidových léčitelů, a to i v případě těžkých nemocí. Když probíhá očkovací kampaň, do vesnice přijíždí zdravotník, ale stačí pomluva, že se takto roznášejí různé nemoci, a rodiče odmítají očkování svých dětí.

Abychom naučili děti dělit se s druhými, každý podporovaný jednou za čtvrt roku platí 1000 FCFA (1,5 euro) charitě, a tak pomáhá těm, kteří nejsou v Adopci srdce. Takto se snažíme ucelit děti na potřeby bližních.

P Antoni Myjak SAC

odpovědný za Palotýnskou adopci srdce v oblasti Grand Béréby, Pobřeží slonoviny

Slumy v Abidjanu, Pobřeží slonoviny

Pobřeží slonoviny je stát v západní Africe v oblasti Guinejského zálivu o rozloze 322 tisíc km² s 18 miliony obyvatel. Hlavní město Yamoussoukro, největší město Abidjan (necele 4 mil. obyvatel). Úřední jazyk: francouzština.

Kamerun - Boko Haram hrozí

Milovaní,
srdečně zdravím z Kamerunu, který je v této chvíli zasažený nejen suchem a hladem, ale také válkou, kterou oficiálně vyhlásil náš prezident. Po několik měsíců jsme slyšely, že islamisté z Boko Haram se pokoušejí obsadit zemi, ale nikdo nepřipouštěl, že k tomu dojde tak rychle. V této chvíli nejvíce trpí sever Kamerunu, i když ojedinělé útoky islamistů se objevují i v jiných částech země. Nedávno byl na východě, poblíž nás, zastaven autobus a všem cestujícím podřízli hrdla. Není dne, v němž by nehynuli lidé, hlavně křesťané. Jsou vypalovány a vyraženy celé vesnice. Boko Haram útočí na školy a unáší děvčata, odváží je zneuznám kam, pravděpodobně do Nigérie. Minulý týden jsem měla v našem zdravotním středisku rodinu, která utekla před vražděním. Se zděšením vyprávěli o uřezávaných hlavách, o lidech upalovaných zaživa, o vypalovaných kostelech a útocích islamistů na školy, kde vykřikují, že všechno zlo pochází od bílých, hlavně od misionářů, protože jsme naučili dívky číst a psát. V této chvíli už na severu není žádný misionář, všichni opustili své mise. Všichni říkají, že misionáři jsou poměrně v bezpečí, dokud žije prezident. Boko Haram chce prezidenta svrhnout; pokud k tomu dojde, bude naše situace silně ohrožena. Islamisté se dožadují předání země, pokud toto neudělá, vyhrožují, že udělají z Kamerunu druhou Nigérii.

Prosíme o modlitbu nejen za nás, ale za všechny, kteří musejí každou noc přechat ze svých domů. Za ty, jejichž víra je vystavena zkoušce, a za ty, kteří ztratili své nejbližší, aby Bůh uchlácholil jejich srdce a posílil jejich víru.

Sestra Anita, palotýnka z Doume
leden 2015

Boko Haram (česky: *Západní učení je rouhání*), oficiálním názvem *“Lidé oddaní propagaci Prorokova učení a džihádu”*, je islamistická povstalecká skupina, operující na území severní Nigérie. Jejím cílem je vytvořit z Nigérie muslimský stát založený na striktním výkladu práva šaría. Šaría již platí v muslimských severních státech federativní republiky Ni-

gérie, na převážně křesťanském jihu nikoliv. Boko Haram je známá svými teroristickými útoky, které stály životy stovky lidí. 13. listopadu 2013 označily Spojené státy organizaci za teroristickou. 22. května 2014 přidala Rada bezpečnosti OSN Boko Haram na svůj seznam teroristických organizací.

Boko Haram, která má mezi 7 až 10 tisíci bojovníků, má na svědomí mnoho únosů. V dubnu 2014 Boko Haram unesla přes 274 křesťanských studentek z internátů vládních škol a následně je rozprodala jako ‘manželky’ a sexuální otrokyně svým členům za cenu asi 240 Kč za ‘kus’. Většina dívek pak byla svými novými pány odvečena do muslimského zahraničí, především Čadu a Kamerunu.

V roce 2014 zahynulo v důsledku útoků Boko Haram přes 10 tisíc lidí a na 1,6 milionu Nigerijců muselo opustit své domovy. V lednu 2015 Boko Haram zmasakrovala během jediného útoku až 2000 lidí v severonigerijském městě Baga. Boko Haram nyní kontroluje území o velikosti Dánska.

Nigérie je uvržena do brutálního konfliktu, který jen zdánlivě probíhá mezi muslimy a křesťany, který je ale ve skutečnosti vyjádřením propasti oddělující zkorumpovanou vládnoucí elitu na jihu Nigérie, obohacující se prodejem ropy, od chudého, zanedbaného severu zbaveného svých práv.

První nepokoje se v severní Nigérii objevily už v 80. letech 20. století (Maitatsine, Yan Tatsine), po násilném potlačení armádou na nějakou dobu utichly, ale po roce 2000 se znovu začínají objevovat spolu s radikalizací některých muslimských duchovních.

Předchozí (křesťanský) prezident, Goodluck Jonathan, se řešení tohoto problému příliš nevěnoval, protože se omezoval jen na zaoštalý muslimský sever země. Současný nový prezident, muslim Muhammadu Buhari, deklaroval, že proti Boko Haram tvrdě zakročí, ovšem teprve budoucnost ukáže, jak svá slova myslí vážně, a co bude schopen se stávajícím korupčním státním aparátem udělat...

Nigérie je nejlidnatější africký stát (177 milionů obyvatel, 50 % muslimů, 48 % křesťanů), který je pátým největším světovým vývozcem ropy.

Poslední naděje

Od roku 1994 provozují sestry palotýnky v Rutshuru středisko léčení podvýživy **Matumaini** neboli *Naděje*. Přijímají v něm ročně až pět tisíc podvyživených dětí.

Jednoho dne do střediska přišla malá, pětiletá dívka. Unavená a hladová seděla nesměle na kameni. Sestra Veronika, kterou všichni nazývají ‘*mama*’, k ní přišla a zeptala se: ‘Děvčátko, na koho zde čekáš, kde máš svou maminku?’ Dívka smutným tónem odpověděla: ‘Nemám maminku. Přišla jsem sem, protože zde je moje poslední naděje.’ Sestra ji přivinula k sobě, potom ji nakrmila a zeptala se jí, odkud přišla. Dozvěděla se, že dívka nemá žádného z rodičů, otec zahynul ve válce a matka zemřela na malárii. Jejich dům byl vypálen, takže neměla kde bydlet. Chladné noci trávila na poli mezi banánovníky nebo v lese. Před deštěm se neměla kde schovat, a když štěkali psi, velice se bála. Byla stále hladová. Někdy jen něco nasbírala, nebo jí někdo dal kousek cukrové třtiny.

Dozvěděla se, že v Rutshuru je dům ‘*Naděje*’, v němž hladovějící děti dostávají jídlo zadarmo. Vydala se tedy na cestu. Šla hladová a vyčerpaná patnáct kilometrů. Sestry Veroniky se zmocnilo opětovné dojetí. Nalezla pro malou náhradní rodinu, která už měla dvanáct sirotek a čtyři vlastní děti. Otec té rodiny, náš katecheta, řekl: ‘Sestro, naše děti si Ulu zamilovaly a už ji nedáme, bude naše. Jídlo nám také vystačí, neboť jestliže postačuje pro šestnáct dětí, tak ani to sedmnácté nebude hladové.’ Otcův plat činil 20 dolarů. To je hodně málo na uživení tak početné rodiny.

Smyslenkou na vyřešení takových problémů povstalo dílo pomoci africkým dětem - palotýnská Adopce srdce. Toto dílo dnes sdružuje asi 5200 rodin a 300 škol v Polsku. Adopce srdce se rozvíjí i v Kolumbii, Brazílii, v Čechách a na Slovensku. Ula se dostala pod patronát polské rodiny a díky tomu je šťastná, chodí do školy, je upravená a má zajištěné léčení. Své adoptivní rodiče nazývá ‘máma a táta’. Často jim píše dopisy a děkuje jim, že ji přijali, a především se za ně denně modlí.

Ze vzpomínek P. Jana Kędziory SAC (Posylam Was číslo 98-2/2015)

IV. polský misijní kongres

Nejdůležitější událostí církve v Polsku v roce 2015 byl IV. celostátní misijní kongres, který proběhl ve Varšavě 12. - 14. června. Přijelo na něj 7,5 tisíce účastníků z Polska i zahraničí. Zúčastnili se ho mj. prefekt Kongregace pro evangelizaci národů, kardinál Fernando Filoni, apoštolský nuncius v Polsku arcibiskup Celestino Migliore, metropolita varšavský, arcibiskup Kazimierz Nycz, biskup varšavsko-pražský Henryk Hoser, biskupové-misionáři Jan Ozga a Jan Piotrowski. Za hnutí Maitri bylo přítomno 8 osob: 4 z Varšavy, 3 z Lublina a 1 z Rawy Mazowiecké.

Maitri na sebe upozornilo v pátek na odborné konferenci na univerzitě kardinála Stefana Wyszyńskiego v panelové diskuzi *“Misijní duch v církevních hnutích a spolcích”*, v sobotu svým stánkem na Grzybowskiém náměstí, na slavnostní eucharistii, které předsedal kardinál Fernando Filoni, a výstavou gdaňského střediska hnutí s názvem *“Misie”*. V průběhu kongresu se účastníci setkali s mnoha misionářkami a misionáři spolupracujícími s hnutím Maitri, kteří jsou zrovna v Polsku na dovolené, mj. s Editou Budynek, Reginou Koziol, Oliví Kwiecień, Mirosławou Leszkowskou, Marií Piątkowskou, Annou Sęk, Gwidonou Wronou, o. Pavlem Mazurkem, o. Benediktem Pączkou, o. Kryštofem Paziou.

V pátek se **Konrad Czernichowski** jako zástupce hnutí Maitri zúčastnil panelové diskuze *“Misijní duch v církevních hnutích a spolcích. Členové jako subjekt evangelizace, animace a misijní spolupráce”*, kde představil hnutí a oblasti jeho působení. Výstupem diskuze bylo konstatování, že misijní angažovanost pomáhá v činnosti katolických hnutí, a také, že existuje potřeba častějšího setkávání jejich představitelů a výměny zkušeností. Jednou z platforem spolupráce je Polská rada katolických hnutí a spolků.

Ve vstupní hale univerzity kardinála Stefana Wyszyńskiego byla instalována výstava fotografií pod názvem

“Misie” věnovaná polským misionářům pracujícím v chudých zemích subsaharské Afriky. Fotografie pořízené dobrovolníkem hnutí Maitri Lukášem Sokolem jsou pronikavým svědectvím jejich přítomnosti v každodenním životě afrických obyvatel, s nimiž sdílejí jak radost tak smutek ze smrti blízkých, utrpení a námahy všedního dne.

V sobotu se účastníci kongresu rozdělili do tří skupin: pro děti, mládež a prodávající. Členové hnutí Maitri zaměřili na kongresový program pro dospělé do kostela Všechny svatých na Grzybowskiém náměstí. Program zahájil vstupním slovem o. **Jan Jacek Stefanów SVD**, duchovní rádce hnutí Maitri. Pokoušel se najít odpověď na otázku, proč je církev misijní. Zdůrazňoval, že víra se rodí z naslouchání.

Poté přednesla svědectví o své práci v Indii **dr. Helena Pyz**: vystudovala lékařství, výjezd do misie ale neplánovala, i když ji k tomu vybízel mj. i nám známý palotýn, o. Stanislav Kuraciński. K práci laické misionářky dožrávala dva roky. Primas kardinál Stefan Wyszyński ji naučil otevřenosti vůči světu a potřebám druhých lidí. V Jeevodaya nahradila lékaře a kněze o. Adama Wiśniewského, který se pokládal za bratra malomocných. V Indii strávila 26 let.

Dále o své misijní práci vyprávěli o. Jacek Olszak (Peru) a sestra Davida Strojek, která pomáhá nemocným AIDS na Papui - Nové Guinei.

Dalšími body programu byly krátké misijní filmy, korunka k Božímu Milosrdenství, *“Misijní mosty”* (svědectví misionářů přes internet) a

přednáška na téma *“Misie obnovují církev. Obnovme misijní zápal”*.

Sobotní program zakončila slavnostní mše sv., které předsedal kardinál Fernando Filoni.

U kostela se nacházely stánky misijních kongregací, spolků a katolických hnutí. Stánek hnutí Maitri obsluhovala varšavská skupina hnutí. Vyprávěla zájemcům o hnutí, jeho činnosti, o Adopci srdce, rozdávala informační materiály a africké suvenýry. Zaznamenala velký zájem ze strany návštěvníků.

Nedělní program se odehrával v diecézích a farnostech. Varšavská skupina Maitri organizovala informační akci a peněžní sbírku ve farnosti sv. Stanislava ve Varšavě. Sestry misionářky Norberta Banaszek a Alberta Stręciwilk (pasionistky) vyprávěly příběhy o své práci v Kamerunu a spolupráci s hnutím Maitri. Před kostelem se rozdával časopis *“Mya Třetí svět”* a letáčky o Adopci srdce. Rovněž se prodávaly suvenýry z afrických zemí. Bylo vybráno 1.612 zlotých (10.500 Kč) a 10 euro.

IV. misijní kongres byl skutečným svátkem misionářů a jejich spolupracovníků. Historie kongresů sahá až do meziválečných let: I. kongres se uskutečnil v Poznani v roce 1938, II. a III. v Čenstochově - v letech 1992 a 1999.

Konrad Czernichowski, Lublin
Teresa Glowacka, Lublin
Aneta Skaskiewicz, Warszawa
(Ruch Maitri)

ČESKÉ setkání Maitri v roce 2016

se uskuteční v červnu 2016 opět v Českém Těšíně
(přesný termín včas sdělíme)
Otcové jezuité, v jejichž exercičním domě se naše setkání po řadu let konala, sice z Českého Těšína odcházejí, ale tento dům bude alespoň v červnu 2016 ještě fungovat...

POLSKÉ setkání Maitri v roce 2015

se uskuteční počátkem října 2015 v Čenstochově
(blíží informace na vyžádání)

